

გადაწყვეტილება საქართველოს სახელით

6 ნოემბერი, 2018 წელი

ქ. ბათუმი

შესავალი ნაწილი
ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლო
მოსამართლე ნუგზარ მგელაძე
სხდომის მდივანი რუსუდან სანიკიძე

მოსარჩელე - ჟ----- ჯ-----ი, მ----- ჯ-----ი

მოსარჩელის წარმომადგენელი - ჯუ-----ლი

მოპასუხე - ხულოს მუნიციპალიტეტის მერია

მოპასუხის წარმომადგენელი - ირ-----ი

დავის საგანი: ადმინისტრაციულ წარმოებასთან დაკავშირებული ოქმის ბათილად ცნობა. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალდებულება.

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. ბათილად იქნას ცნობილი ხულოს მუნიციპალიტეტის სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოსახელობის სოციალურ-სამართლებრივი მდგომარეობის შესწავლის, შეფასებისა და მათთვის დახმარების აღმოჩენის კომისიის 2018 წლის 25 აპრილის N76 სხდომის ოქმი ჟ----- ჯ-----ის ნაწილში.

1.2. დავალდებულდეს კომისია ჟ----- ჯ-----ის ოჯახი შეიყვანოს საკომპენსაციო სიაში.

სარჩელი ეფუძნება შემდეგ გარემოებებს:

ჟ----- ჯ-----ი შვილთან მ----- ჯ-----თან ერთად ცხოვრობს ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ვა-----ში. მართალია მ----- ჯ-----ი არის გათხოვილი, მაგრამ მეუღლესთან და ორ მცირეწლოვან შვილთან ერთად აგრძელებს ცხოვრებას დედასთან ერთად. მათი საკარმიდამო ნაკვეთი, რომელზედაც განთავსებულია საცხოვრებელი სახლი მოხდა მეწყერის ზონაში და საცხოვრებლად უვარგისი გახდა, მასში ცხოვრება სახიფათოა მათი სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის. ჟ----- ჯ-----მა დადგენილი წესით მიმართა განცხადებით ხულოს მუნიციპალიტეტის გამგეობას, სადაც შექმნილია შესაბამისი კომისია და მოითხოვა დახმარების აღმოჩენა. განცხადების შესწავლის შედეგად მისი ოჯახი მიეკუთვნა მეორე კატეგორიის კომლს და ჩართული იქნა ეკომიგრანტი ოჯახების დახმარების პროგრამაში. ხულოს მუნიციპალიტეტის სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის სოციალურ -სამართლებრივი მდგომარეობის შესწავლის, შეფასებისა და მათთვის დახმარების აღმოჩენის კომისიამ 2018 წლის 25 აპრილს გამართულ სხდომაზე შეისწავლა ჟ----- ჯ-----ის განცხადება, ისე რომ არ იქნა გათვალისწინებული ოჯახის მეორე წევრის მ----- ჯ-----ის პირობები და ინტერესები და უარი უთხრა ჟ----- ჯ-----ს, აჭარის ა/რ ჯანდაცვის სამინისტროს წინაშე შუამდგომლობის აღძვრაზე, დახმარების მიმღებ სიაში შეყანის შესახებ, იმ მოტივით რომ მის შვილს ი----- ჯ-----ს საკუთრებაში ერიცხება საცხოვრებელი ბინა.

მოსარჩელის წარმომადგენლის განმარტებით, მართალია ჟ----- ჯ-----ის შვილს ი----- ჯ-----ს ერიცხება საკუთრებაში საცხოვრებელი ფართი, მაგრამ იგი არ არის ჟ----- ჯ-----ის ოჯახის წევრი, ისინი ცხოვრობენ ცალკ-ცალკე, არ ეწევიან ერთიან მეურნეობას, გარდა ამისა ი----- ჯ-----ი თავად დაზარალდა ხანძრისაგან და მას დახმარება აღმოუჩინა სახელმწიფომ. ი----- ჯ-----ი ცხოვრობს ცალკე, ქ. ბ-----ში თავის ცოლ-შვილთან ერთად.

მოსარჩელე მხარე მიიჩნევს რომ არ არსებობდა ჟ----- ჯ-----ის მოთხოვნაზე უარის თქმის საფუძველი, ითხოვს სარჩელის დაკმაყოფილებას.

2. მოპასუხის პოზიცია

2.1. მოპასუხე ხულოს მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენელმა შესაგებებლებითა და სასამართლო სხდომაზე მიცემული განმარტებებით არ დაეთანხმა სარჩელის მოთხოვნას, მიიჩნევს რომ მოთხოვნა უსაფუძვლოა და ითხოვს დაკმაყოფილებაზე უარის თქმას შემდეგ გარემოებებზე მითითებით:

ჟ----- ჯ-----ის შვილს ი----- ჯ-----ს ქ. ბ-----ში საკუთრებაში გააჩნია საცხოვრებელი ბინა, შესაბამისად არ ექვემდებარება სათანადო სიაში შეყვანასა და კომპენსაციის გაცემას გამომდინარე აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის 2016 წლის N25 განკარგულების მე-4 მუხლის „ბ. ქვეპუნქტების მოთხოვნიდან.

3. მესამე პირის პოზიცია

საქმეზე მესამე პირი არ არის ჩართული

4. ფაქტობრივი გარემოებები

4.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

4.1.1. მოსარჩელებს ჟ----- ჯ-----სა და მ----- ჯ-----ს ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ვა-----ში საკუთრებაში ერიცხებათ საცხოვრებელი სახლი, რომელიც დაზიანებულია სტიქიური მოვლენების შედეგად, კერძოდ გეოლოგიური მოვლენები საფრთხეს უქმნის იქ მცხოვრებ ადამიანთა სიცოცხლეს, ჯანმრთელობასა და მათ საკუთრებაში არსებულ ქონებას. საცხოვრებელი სახლის დაზიანების ხარისხი არის მეორე კატეგორიის. სახლში ცხოვრება ამჟამად შეუძლებელია და მოსარჩელები საცხოვრებლად სხვაგან არიან გადასულები.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მხარეთა ახსნა განმარტებები
- ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან
- გეოლოგიური დასკვნა
- სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებული ოჯახების საცხოვრებელი სახლის დაზიანების კატეგორიის შეფასების ფორმა.

4.1.2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 19 დეკემბრის N2470 მომართვით ხულოს მუნიციპალიტეტის მერიას ეცნობა, რომ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის 2016 წლის 16 მარტის N25 განკარგულების N2 დანართით დამტკიცებული „ეკომიგრანტი ოჯახების საცხოვრებელი სახლებით უზრუნველყოფის წესის“ მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ზემოთ მითითებული წესის მე-4 მუხლის მოთხოვნათა დადასტურების შემთხვევაში წარმოდგენილ ოჯახებზე, მათ შორის ჟ----- ჯ-----ის ოჯახზე, აღძრულიყო შუამდგომლობა, ან წარმოდგენილიყო არგუმენტირებული უარი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 31 მარტის N05/683 წერილი.

4.1.3. ხულოს მუნიციპალიტეტის სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის სოციალურ -სამართლებრივი მდგომარეობის შესწავლის, შეფასებისა და მათთვის დახმარების აღმოჩენის კომისიამ 2018 წლის 25 აპრილს გამართულ სხდომაზე შეისწავლა ჟ----- ჯ-----ის განცხადება და N76 საოქმო გადაწყვეტილებით უარი უთხრა ჟ----- ჯ-----ს, აჭარის ა/რ ჯანდაცვის სამინისტროს წინაშე შუამდგომლობის აღძვრაზე, დახმარების მიმღებ სიაში

შეყანის შესახებ, იმ მოტივით რომ მის შვილს ი----- ჯ-----ს საკუთრებაში ერიცხება საცხოვრებელი ბინა.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

-2018 წლის 25 აპრილის სხდომის ოქმი N76.

4.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

4.2.1. მხარეთა შორის ძირითად სადავო საკითხს წარმოადგენს ე----- ჯ-----ის ოჯახის ალტერნატიული საცხოვრებელი ფართის ფლობის საკითხი.

მოსარჩელე მხარე ამტკიცებს, რომ მას საკუთრებაში სხვა ალტერნატიული საცხოვრებელი ფართი არ გააჩნია, სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზიანებული სახლი წარმოადგენს მისი ოჯახის ერთადერთ საკუთრებას. მოსარჩელეებს არასოდეს უცხოვრიათ ი----- ჯ-----ის ოჯახში, ის ცხოვრობს თავის ცოლ-შვილთან ერთად და ამ ქონებასთან მოსარჩელეებს არ აქვთ შემხებლობა.

მოპასუხის წარმომადგენელი საპირისპიროს განმარტავს და აცხადებს, რომ მოსარჩელე ე----- ჯ-----ის შვილს ი----- ჯ-----ს ქ. ბ-----ში აქვს საცხოვრებელი ბინა, რაც წარმოადგენს ალტერნატიულ საცხოვრებელ ფართს და არ ექვემდებარება კომპენსაციას.

ფაქტობრივად საქმეში მონაწილე მხარეები ურთიერთსაწინააღმდეგოს ამტკიცებენ. სასამართლო საქმეში არსებულ მტკიცებულებების ანალიზისა და სამართლებრივი შეფასების შემდეგ გაიზიარებს მხოლოდ იმ მხარის პოზიციას, ვინც მტკიცებულებებით დაადასტურებს თავის არგუმენტებს.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1.2 მუხლის თანახმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლის თანახმად, მხარეები ადმინისტრაციული საქმის განხილვისას სარგებლობენ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლით მინიჭებული უფლება-მოვალეობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონვე განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა დადასტურდეს ეს ფაქტები.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამ გარემოებათა დამტკიცება შეიძლება თვით მხარეთა (მესამე პირთა) ახსნა-განმარტებით, მოწმეთა ჩვენებით, წერილობითი თუ ნივთიერი მტკიცებულებებითა და ექსპერტთა დასკვნებით. საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით. ამავე კოდექსის 105-ე მუხლის მიხედვით, სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი ამ გარემოებებთან დაკავშირებით სხვა, განსხვავებულ წესს არ ადგენს.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-17 მუხლის შესაბამისად, მოპასუხე ვალდებულია, წარადგინოს წერილობითი პასუხი (შესაგებელი) და შესაბამისი მტკიცებულებები. ამასთან, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის არარა აქტად აღიარების, ბათილად ცნობის ან ძალადაკარგულად გამოცხადების შესახებ სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში მტკიცების ტვირთი ეკისრება ადმინისტრაციულ ორგანოს, რომელმაც გამოსცა ეს აქტი.

მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელემ გარდა თავისი ახსნა განმარტებისა, წარმოადგინა მტკიცებულებები: ამონაწერი სოციალურად დაუცველი ოჯახების ერთიანი ბაზიდან, სადაც აღნიშნულია, რომ ჟ----- ჯ-----ის ოჯახის მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის მისამართია ხულო, სოფ. ვა-----ი, ოჯახის წევრს წარმოადგენს ჟუჟნა ჯ-----ი სარეიტინგო ქულა 34630. წარმოდგენილია ი----- ჯ-----ის ქორწინების მოწმობისა და ბავშვების დაბადების მოწმობების ასლები, რითაც მოსარჩელე ამტკიცებს რომ ი----- ჯ-----ის ოჯახი წარმოადგენს სხვა ოჯახს, წარმოადგინა ხარჯთაღრიცხვა, რითაც ადასტურებს, რომ ი----- ჯ-----ს საცხოვრებელი ბინის ხანძრით დაზიანების გამო ქ. ბ-----ის მერიის მიერ გაეწია დახმარება, როგორც ცალკე ოჯახს და ჟუჟნა ჯ-----ი არ არის ამ ბინის მაცხოვრებელი.

მოპასუხე მხარის წარმომადგენელი მიუთითებს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 27 ოქტომბრის N 450753 წერლობაზე, რითაც დგინდება, რომ ი----- ჯ-----ს საკუთრებაში ერიცხება საცხოვრებელი ბინა მდებარე ქ. ბ----- თ-----ს დასახლება, N32, ბინა 5ა, ფართი 74.39. საკადასტრო

კოდი 05.30.30.-----

მოცემულ შემთხვევაში სადავო არ არის ის ფაქტი, რომ ჟ----- ჯ-----ის საცხოვრებელი სახლი დაზიანებულია სტიქიური მოვლენების შედეგად. რამდენად წარმოადგენს მისი შვილის საკუთრებაში საცხოვრებელი ფართის არსებობა მოთხოვნაზე უარის თქმის საფუძველს, არის სამართლებრივი შეფასების საკითხი, რაზეც მსჯელობა იქნება გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მხარეთა ახსნა განმარტებები
- ამონაწერი სოციალურად დაუცველ ოჯახთა ბაზიდან.
- ქორწინებისა და დაბადების მოწმობების ასლები
- ხარჯთაღრიცხვა
- საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს წერილი.

სამოტივაციო ნაწილი

5. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

საქმეში არსებული მასალების გაცნობის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმების, საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად, სასამართლო მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

6. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

- საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა მინისტრის 2013 წლის 13 ნოემბრის N779 ბრძანება.
- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის 2016 წლის 12 აპრილის N14 დადგენილება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საზღვრებში, სტიქიით მიყენებული ზიანის სალიკვიდაციო შერეული სამთავრობო კომისიის მუშაობის წესისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საზღვრებში, სტიქიით დაზარალებული ოჯახების დიფერენციის, დახმარების კრიტერიუმებისა და ზიანის აღმოფხვრის წესის შესახებ.
- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის 2016 წლის 16 მარტის N25 განკარგულება.
- საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი;
- საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი.

7. სამართლებრივი შეფასება

7.1. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 22-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად სარჩელი შეიძლება აღიძრას ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მეორე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად ჩაითვლება ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული სამართლებრივი აქტი, რომელიც აწესებს, ცვლის, წყვეტს ან ადასტურებს პირის ან პირთა შეზღუდული წრის უფლებებსა და მოვალეობებს. ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად ჩაითვლება აგრეთვე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მის უფლებამოსილებას მიკუთვნებული საკითხის დაკმაყოფილებაზე განმცხადებლისათვის უარის თქმის შესახებ, ასევე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული ან დადასტურებული დოკუმენტი, რომელსაც შეიძლება მოჰყვეს სამართლებრივი შედეგი.

ხულოს მუნიციპალიტეტის სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის სოციალურ -სამართლებრივი მდგომარეობის შესწავლის, შეფასებისა და მათთვის დახმარების აღმოჩენის კომისიის 2018 წლის 25 აპრილის N76 სხდომის ოქმთან დაკავშირებით განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული ორგანოს ქმედება მაშინ შეიძლება მივიჩნიოთ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ - სამართლებრივ აქტად, როდესაც ეს ქმედება ცალმხრივად განსაზღვრული სამართლებრივი შედეგისკენ არის მიმართული. სამართლებრივი მოწესრიგების არსი იმაში მდგომარეობს, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ - სამართლებრივი აქტის გამოცემით განხორციელებული ღონისძიება ადმინისტრაციული ორგანოს ნების შესაბამისად იქითკენ არის მიმართული, ცალმხრივად და შესასრულებლად სავალდებულო ძალით უშუალოდ სამართლებრივი შედეგი წარმოშვას.

სასამართლოს მიაჩნია, ხულოს მუნიციპალიტეტის სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის სოციალურ -სამართლებრივი მდგომარეობის შესწავლის, შეფასებისა და მათთვის დახმარების აღმოჩენის კომისიის 2018 წლის 25 აპრილის N76 სხდომის ოქმს ჟ----- ჯ-----ისა და მისი ოჯახის მიმართ სამართლებრივი შედეგი მოჰყვა მისთვის დახმარების გაცემაზე, კერძოდ, საცხოვრებელი ფართის გამოყოფაზე უარის სახით.

ამდენად, ზემო დასახელებული საოქმო გადაწყვეტილება საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის დ პუნქტით განსაზღვრულ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად უნდა იქნას განხილული და მისი კანონიერების საკითხი უნდა შეფასდეს როგორც ფორმალურ-სამართლებრივი, ისე, მატერიალურ-სამართლებრივი თვალსაზრისით.

7.2. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ

პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა მინისტრის 2013 წლის 13 ნოემბრის N779 ბრძანების თანახმად, „სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებული და გადაადგილებას დაქვემდებარებული ოჯახების (ეკომიგრანტების) განსახლების საკითხების რეგულირება უზრუნველყოს საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით შექმნილმა სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებული და გადაადგილებას დაქვემდებარებული ოჯახების (ეკომიგრანტების) განსახლების საკითხების მარეგულირებელმა კომისიამ, ხოლო აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე რეგისტრირებული სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებული და გადაადგილებას დაქვემდებარებული ოჯახების (ეკომიგრანტების) განსახლების საკითხების რეგულირება, ამ ბრძანების საფუძველზე, უზრუნველყოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შესაბამისი სამართლებრივი აქტით შექმნილმა კომისიამ. ამასთან, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობამ შეიძლება, აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებული და გადაადგილებას დაქვემდებარებული ოჯახების (ეკომიგრანტების), აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში რეგისტრაციასთან დაკავშირებით, კომპეტენციის ფარგლებში განსაზღვროს დამატებითი პირობები და თუ ცალკეულ შემთხვევებში, ამ პირობების გამო, დაზარალებულთა დაკმაყოფილდება აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკის მიერ ვერ განხორციელდება – სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებული და გადაადგილებას დაქვემდებარებული ოჯახების (ეკომიგრანტების) განსახლების საკითხი განიხილება საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს მიერ

ამავე ბრძანების დანართი N1 სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებული და გადაადგილებას დაქვემდებარებული ოჯახების (ეკომიგრანტების) განსახლების პროცედურის პირველი მუხლის თანახმად, „სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებულ და გადაადგილებას დაქვემდებარებულ ოჯახად (ეკომიგრანტად) (შემდგომში – ეკომიგრანტი ოჯახი) ჩაითვლება ოჯახი, რომლის საცხოვრებელი სახლი ან მისი ნაწილი დანგრეულია ან დაზიანებულია (საცხოვრებლად უვარგისია) და არ ექვემდებარება აღდგენას ან/და სახლი არ არის დანგრეული, მაგრამ მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული სტიქიური მოვლენები საფრთხეს უქმნის იქ მცხოვრებ ადამიანთა სიცოცხლეს, ჯანმრთელობასა და მათ საკუთრებაში არსებულ ქონებას მეწყერის, ღვარცოფის, კლდეზვავის, ქვათაცვენის, მდინარეების ნაპირების გარეცხვის, თოვლის ზვავის, ჯდენადი გრუნტის გამო, გარდა მიწისძვრისა და ვულკანისა.“

7.3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის 2016 წლის 12 აპრილის N14 დადგენილებით განსაზღვრული აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის

საზღვრებში, სტიქიით მიყენებული ზიანის სალიკვიდაციო შერეული სამთავრობო კომისიის მუშაობის წესისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საზღვრებში, სტიქიით დაზარალებული ოჯახების დიფერენციის, დახმარების კრიტერიუმებისა და ზიანის აღმოფხვრის წესის მეორე მუხლით განსაზღვრულია სტიქიით დაზარალებული ოჯახების დიფერენცია, რომლის თანახმადაც,

1. სტიქიით დაზარალებულ ოჯახებად მიიჩნევა ბუნებრივი კატაკლიზმების შედეგად დაზარალებული ოჯახები (შემდგომში – დაზარალებული ოჯახი), შემდეგი დიფერენციით:

ა) სტიქიით დაზარალებული ეკომიგრანტი ოჯახი (შემდგომში – ეკომიგრანტი ბენეფიციარი) – სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებულ და გადაადგილებას დაქვემდებარებულ ოჯახად ჩაითვლება ოჯახი (შემდგომში – ეკომიგრანტი ოჯახი), რომლის მუდმივ საცხოვრებელ ადგილზე საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებული სახლი ან მისი ნაწილი დანგრეულია ან დაზიანებულია (საცხოვრებლად უვარგისია) ნებისმიერი სტიქიური მოვლენით (მეწყერი, ღვარცოფი, კლდეზვავი, ქვათაცვენა, მდინარეების ან ზღვის ნაპირების გარეცხვა, თოვლის ზვავი, ჯდენადი გრუნტი და სხვა) ან არ არის დანგრეული, მაგრამ მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული სტიქიური მოვლენები საფრთხეს უქმნის იქ მცხოვრებ ადამიანთა სიცოცხლეს, ჯანმრთელობას და ოჯახის საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებულ ქონებას;

ბ) სტიქიით დაზარალებული არაეკომიგრანტი ოჯახი (შემდგომში – არაეკომიგრანტი ბენეფიციარი) – სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებული ოჯახი, რომლის საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებული საცხოვრებელი სახლი ან მისი ნაწილი დანგრეულია ან დაზიანებულია (საცხოვრებლად უვარგისია) ნებისმიერი სტიქიური მოვლენით (მიწისძვრა, ჭარბი ატმოსფერული ნალექი, წყალმოვარდნა, ძლიერი ქარი და ა. შ.) და შესაძლებელია სახლის ადგილზე აშენება/აღდგენა/რეაბილიტაცია.

2. სტიქიით დაზარალებული ოჯახი შედგება განცალკევებულ საცხოვრებელ ფართზე მუდმივად მცხოვრები ნათესაური ან არანათესაური კავშირის მქონე პირთა წრისაგან, რომლებიც ერთობლივად ეწევიან შინასამეურნეო საქმიანობას. ოჯახი შეიძლება იყოს ერთსულიანი.

აღნიშნული წესის მესამე მუხლის „ი“ პუნქტის თანახმად, დაზარალებული – სტიქიით დაზარალებული ოჯახის ყველა სრულწლოვანი წევრი ან ოჯახის ერთ-ერთი წარმომადგენელი, რომელსაც კანონმდებლობით დადგენილი წესით ოჯახის სრულწლოვანი წევრების მიერ მინიჭებული აქვს წარმომადგენლობის უფლებამოსილება;

კ) I კატეგორია – გადაადგილებას დაქვემდებარებული ეკომიგრანტი ოჯახი, რომლის საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებული სახლი ან მისი ნაწილი დანგრეულია ან დაზიანებულია (საცხოვრებლად უვარგისია) ნებისმიერი სტიქიური მოვლენით (მეწყერი, ღვარცოფი, კლდეზვავი, ქვათაცვენა, მდინარის/ზღვის წლის მოქმედების შედეგად ნაპირების გარეცხვა, ჯდენადი

გრუნტი, თოვლის ზვავი და სხვა);

ლ) II კატეგორია – გადაადგილებას დაქვემდებარებული ეკომიგრანტი ოჯახი, რომლის მფლობელობაში/საკუთრებაში არსებული სახლი არ არის დანგრეული, მაგრამ მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული სტიქიური მოვლენები (მეწყერი, ღვარცოფი, კლდეზვავი, ქვათაცვენა, მდინარის/ზღვის წლის მოქმედების შედეგად ნაპირების გარეცხვა, თოვლის ზვავი, ჯდენადი გრუნტი და სხვა) საფრთხეს უქმნის იქ მცხოვრებ ადამიანთა სიცოცხლეს, ჯანმრთელობას და მათ ქონებას;

მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ მოსარჩელე ჟ----- ჯ-----ს, რომელთან ერთად ცხოვრობს მოსარცელე მ----- ჯ-----იც, ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ვა-----ში საკუთრებაში ერიცხებათ საცხოვრებელი სახლი, რომელიც არ არის დანგრეული, მაგრამ სტიქიური მოვლენები, კერძოდ მეწყერი, საფრთხეს უქმნის იქ მცხოვრებ ადამიანთა სიცოცხლეს, ჯანმრთელობასა და მათ საკუთრებაში არსებულ ქონებას. საცხოვრებელი სახლის დაზიანების ხარისხი არის მეორე კატეგორიის.

დადგენილია, რომ ჟ----- ჯ-----მა დახმარებისათვის განცხადებით მიმართა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს, რომელმაც თავის მხრივ, 2017 წლის 19 დეკემბრის N2470 მომართვით ხულოს მუნიციპალიტეტის მერიას ეცნობა, რომ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის 2016 წლის 16 მარტის N25 განკარგულების N2 დანართით დამტკიცებული „ეკომიგრანტი ოჯახების საცხოვრებელი სახლებით უზრუნველყოფის წესის“ მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ზემოთ მითითებული წესის მე-4 მუხლის მოთხოვნათა დადასტურების შემთხვევაში წარმოდგენილ ოჯახებზე, მათ შორის ჟუჟნა ჯ-----ის ოჯახზე, აღძრულიყო შუამდგომლობა, ან წარმოდგენილიყო არგუმენტირებული უარი.

ხულოს მუნიციპალიტეტის სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის სოციალურ -სამართლებრივი მდგომარეობის შესწავლის, შეფასებისა და მათთვის დახმარების აღმოჩენის კომისიამ 2018 წლის 25 აპრილს გამართულ სხდომაზე შეისწავლა ჟ----- ჯ-----ის განცხადება და N76 საოქმო გადაწყვეტილებით უარი უთხრა ჟ----- ჯ-----ს, აჭარის ა/რ ჯანდაცვის სამინისტროს წინაშე შუამდგომლობის აღძვრაზე, დახმარების მიმღებ სიაში შეყანის შესახებ, იმ მოტივით რომ მის შვილს ი----- ჯ-----ს საკუთრებაში ერიცხება საცხოვრებელი ბინა.

7.4. სასამართლო აღნიშნავს, რომ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის 2016 წლის 16 მარტის N25 განკარგულებით განსაზღვრული ეკომიგრანტი ოჯახების საცხოვრებელი უზრუნველყოფის წესის მეოთხე მუხლის მეოთხე ნაწილის თანახმად, პროგრამაში ჩართვის მიზნით არ განიხილება

დაზარალებული ოჯახების განცხადებები, რომლებსაც („ბ“ ქვეპუნქტი) 2017 წლის 1 იანვრიდან შუამდგომლობის აღძვრის დღემდე გააჩნიათ, გააჩნდათ ალტერნატიული საცხოვრებელი ფართი.

მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელე მხარის მტკიცებით, ჟ----- ჯ-----ს არ გააჩნია ალტერნატიული საცხოვრებელი ფართი, რადგანაც ქ. ბ-----ში, თ-----ს დასახლება N32, ბინა 5ა, საცხოვრებელი ბინა არის მისი შვილის ი----- ჯ-----ის საკუთრება, რომელშიც ის ცხოვრობს თავის ცოლ-შვილთან ერთად, ჟ----- ჯ-----ს არ აქვს ამ ბინასთან შემხებლობა, ის ცხოვრობდა ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფ. ვა-----ში მდებარე თავის საცხოვრებელი სახლში, რომელშიც ამჟამად ცხოვრება შეუძლებელია, რადგან დაზიანებულია სტიქიური მოვლენების შედეგად.

როგორც საქმის სასამართლო განხილვის შედეგად გამოირკვა, მოპასუხე მხარე სადავოდ არ ხდის იმ გარემოებას, რომ ჟ----- ჯ-----ის სახლი დაზიანებულია სტიქიური მოვლენების შედეგად, ხოლო ალტერნატიული ფართის საკითხის გადაწყვეტისას კომისია დაეყრდნო საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2017 წლის 27 ოქტომბრის N 450753 წერლს, რითაც დგინდება, რომ ჟ----- ჯ-----ის შვილს, ი----- ჯ-----ს, საკუთრებაში ერიცხება საცხოვრებელი ბინა მდებარე ქ. ბ----- თ-----ს დასახლება, N32, ბინა 5ა, ფართი 74.39. საკადასტრო კოდი 05.30.30.----- -- კომისიამ ჩათვალა რომ ჟ----- ჯ-----ს გააჩნია ალტერნატიული საცხოვრებელი ფართი, რაც გახდა უარის თქმის საფუძველი.

კომისია გადაწყვეტილების მიღებისას შემოიფარგლა ნორმატიული აქტის რეგულაციით ზემო დასახელებული ფორმალური გარემოების მითითებით, რომ არსებობდა ალტერნატიული ფართი, რაც გამოირიცხავდა ჟ----- ჯ-----ისათვის დახმარების გაცემას და შინაარსობრივად არ გამოიკვლია და არ შეისწავლა, რეალური მოცემულობების პირობებში, სად ცხოვრობდა ჟ----- ჯ-----ი და მ----- ჯ-----ი, რეალურად წარმოადგენდა თუ არა შვილის საკუთრებაში რიცხული საცხოვრებელი ბინა ჟ----- ჯ-----ის საცხოვრებელს (ამ სახლში ულაგია საკუთარი ნივთები, აქვს საკუთარი საძინებელი და ა. შ.) არ იქნა სრულყოფილად გამოკვლეული და შეფასებული შვილის საკუთრებაში ბინის არსებობა წარმოადგენდა თუ არა მოთხოვნის დაკმაყოფილების დამაბრკოლებელ გარემოებას.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ ამ შემთხვევაში ნორმატიული აქტით მოცემული დათქმა, ალტერნატიული საცხოვრებელი ფართის არსებობასთან დაკავშირებით არ უნდა იქნას გაგებული სიტყვა-სიტყვითი მნიშვნელობით, რამდენადაც ის არ გულისხმობს ფართის მხოლოდ საჯარო რეესტრის მიხედვით საკუთრებაში რიცხულობას. ნორმა წაკითხულ უნდა იქნას სისტემურად, ტექსტის ლოგიკურ ჭრილში და განმარტებული უნდა იქნას ამ ნორმატიული აქტის მიზნებიდან გამომდინარე, რაშიც იგულისხმება იმ გარემოების გამოკვლევა და განსაზღვრა, დაზარალებულ ოჯახს გააჩნია თუ არა საცხოვრებლად სხვა, მისთვის

განკუთვნილი ალტერნატიული ფართობი და დაზარალებული ოჯახი შეძლებს თუ არა, მასში ცხოვრებას, სტიქიის შედეგად საცხოვრებელი ფართის განადგურების შემდეგ.

7.5 საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 96-ე მუხლით განსაზღვრულია ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ საქმის გარემოებათა სრულყოფილი გამოკვლევის ვალდებულება, კერძოდ- ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია ადმინისტრაციულ წარმოებაში გამოიკვლიოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და გადაწყვეტილება მიიღოს ამ გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე. დაუშვებელია ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემას საფუძვლად დაედოს ისეთი გარემოება ან ფაქტი, რომელიც კანონით დადგენილი წესით არ არის გამოკვლეული ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ.

დასახელებული ნორმის ანალიზის საფუძველზე იმისათვის, რათა ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება იყოს კანონშესაბამისი, ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის სავალდებულო წინაპირობას წარმოადგენს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოების გამოკვლევა, გაანალიზება, შესწავლა და გადაწყვეტილების მიღება სწორედ ამ გარემოებათა შეფასების შედეგად.

7.6. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. ამავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად კი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების ან გამოცემის წესის არსებით დარღვევად ჩაითვლება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ამ კოდექსის 32-ე ან 34-ე მუხლით გათვალისწინებული წესის დარღვევით ჩატარებულ სხდომაზე ან კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების სახის დარღვევით, ანდა კანონის ისეთი დარღვევა, რომლის არარსებობის შემთხვევაში მოცემულ საკითხზე მიღებული იქნებოდა სხვაგვარი გადაწყვეტილება.

სასამართლო განმარტავს, რომ აქტის მომზადებისა და გამოცემის წესის აშკარა დარღვევად ჩაითვლება შემთხვევა, როდესაც ასეთი დარღვევის არ არსებობის შემთხვევაში აღნიშნულ საკითხზე მიღებული იქნებოდა სხვაგვარი გადაწყვეტილება.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად თუ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ან მისი ნაწილი კანონს ეწინააღმდეგება და ის პირდაპირ და უშუალო ზიანს აყენებს მოსარჩელის კანონიერ უფლებას, ან ინტერესს ან უკანონოდ ზღუდავს მის უფლებას, სასამართლო ამ კოდექსის 22-ე მუხლში აღნიშნულ სარჩელთან დაკავშირებით

მხოლოდ ამ შემთხვევაში გამოიტანს გადაწყვეტილებას ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის შესახებ.

ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად თუ სასამართლო მიიჩნევს, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი გამოცემულია საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის გარემოების გამოკვლევისა და შეფასების გარეშე, იგი უფლებამოსილია სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად ცნოს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი და დაავალოს ადმინისტრაციულ ორგანოს, ამ გარემოებათა გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ გამოსცეს ახალი. სასამართლო ამ გადაწყვეტილებას იღებს, თუ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობისათვის არსებობს მხარის გადაუდებელი კანონიერი ინტერესი.

სასამართლო მიზანშეწონილად მიიჩნევს, რომ კანონის აღიშნული ნორმით დადგენილი წესის გამოყენებით ბათილად უნდა იქნას ცნობილი ხულოს მუნიციპალიტეტის სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის სოციალურ სამართლებრივი მდგომარეობის შესწავლის შეფასისა და მათთვის დახმარების აღმოჩენის კომისიის 2018 წლის 25 აპრილის N76 სხდომის ოქმი ჟ----- ჯ-----ის ნაწილში და ხულოს მუნიციპალიტეტის მერიას დაევალოს, ამ გადაწყვეტილებაში მითითებული, საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების სრულყოფილი გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ გამოსცეს შესაბამისი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი (გადაწყვეტილება), ჟ----- ჯ-----ის განცხადებაზე, ეკომიგრანტი ოჯახების საცხოვრებელი უზრუნველყოფის პროგრამაში ჩართვასთან დაკავშირებით.

8. საპროცესო ხარჯები

მხარეები გათავისუფლებულნი არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან საქართველოს

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-9 მუხლის პირველი ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 46-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ პუნქტის საფუძველზე საფუძველზე.

მოსარჩელის მიერ სარჩელის აღძვრისათვის წინასწარ გადახდილია სახ. ბაჟი 100 ლარის ოდენობით. ზემო დასახელებული ნორმის საფუძველზე გადახდილი ბაჟი მოსარჩელეს უკან უნდა დაუბრუნდეს.

9. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები

სარჩელზე უზრუნველყოფის ღონისძიება არ ყოფილა გამოყენებული.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო

კოდექსის პირველი, მე-10, მე-12, 22-ე, 23-ე, 32-ე, 34-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 53-ე, 243-ე, 244-ე, 248-ე, 249-ე, 257-ე, 364-ე, 367-ე და 369-ე მუხლებით

გადაწყვეტა

1. ჟ----- ჯ-----ისა და მ----- ჯ-----ის სარჩელი დაკმაყოფილდეს, ნაწილობრივ;
2. ბათილად იქნას ცნობილი ხულოს მუნიციპალიტეტის სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოსახელობის სოციალურ სამართლებრივი მდგომარეობის შესწავლის შეფასისა და მათთვის დახმარების აღმოჩენის კომისიის 2018 წლის 25 აპრილის N76 სხდომის ოქმი ჟ----- ჯ-----ის ნაწილში.
3. ხულოს მუნიციპალიტეტის მერიას დაევალოს, ამ გადაწყვეტილებაში მითითებული, საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების სრულყოფილი გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ გამოსცეს შესაბამისი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი (გადაწყვეტილება), ჟ----- ჯ-----ის განცხადებაზე, ეკომიგრანტი ოჯახების საცხოვრებლით უზრუნველყოფის პროგრამაში ჩართვასთან დაკავშირებით.
4. ჟ----- ჯ-----ს დაუბრუნდეს მის მიერ 2018 წლის 6 ივნისს სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს მეშვეობით სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი თანხა 100 (ასი) ლარი, შეტანილი შემდეგ ანგარიშზე: სახელმწიფო ხაზინა, ბანკის კოდი TRESGE22, სახაზინო კოდი 300733150.
5. მოპასუხე მხარე ხულოს მუნიციპალიტეტის მერია გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან.
6. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო წესით მისი ასლის ჩაბარებიდან 14 დღის ვადაში, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში /მისამართი: ქ. ქუთაისი, ნიუპორტის ქ. №32/, ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს მეშვეობით /მისამართი: ქ. ბ----- ფრიდონ ხალვაშის გამზირი /.

მოსამართლე:

ნუგზარ მგელაძე